

KONSULTANT KRAJOWY w dziedzinie endokrynologii ginekologicznej i rozrodczości

Prof. dr hab. n. med. Robert Zygmunt Spaczyński

**Wykaz źródeł bibliograficznych oraz wytycznych właściwych towarzystw
naukowych, na podstawie których jest weryfikowana poprawność pytań
testowych PES w dziedzinie**

ENDOKRYNOLOGII GINEKOLOGICZNEJ I ROZRODCZOŚCI 2025

Podręczniki obowiązkowe w języku polskim

- Speroff L., Fritz M. A., Kliniczna endokrynologia ginekologiczna i niepłodność, red. nauk. wyd. pol. A. Jakimiuk, K. Czajkowski, Warszawa, MediPage, 2007,

lub najlepiej:

- Speroff's Clinical Gynecologic Endocrinology and Infertility, ed. H. Taylor, L. Pal, E. Sell, wydanie oryginalne, 9th ed., Wolters Kluwer, 2019. (najnowsza 10. edycja – publikacja listopad 2025).
- Diagnostyka i leczenie niepłodności – standardy Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu i Embriologii oraz Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników, red. R. Kurzawa i R. Spaczyński, Wrocław, Edra Urban&Partner, 2025.
- Diagnostyka i leczenie zaburzeń endokrynologicznych w ginekologii, Skałba P., Kraków, Medycyna Praktyczna, 2014.
- Niepłodność i rozród wspomagany, red. J. Radwan, S. Wołczyński, Poznań, Termedia Wydawnictwa Medyczne, 2011
- Andrologia, red. nauk. J. Słowikowska-Hilczer, Warszawa, PZWL, 2021.
- Choroby układu wewnątrzwydzielniczego, w zbiorze: Interna Szczeklika 2025, red. P. Gajewski, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2025.
- Zespół policystycznych jajników R. Rechman, Sheikh A. red. wyd. pol. M. Radwan, Wrocław, Edra Urban&Partner, 2025.
- Techniki operacyjne w ginekologii: endokrynologia ginekologiczna i niepłodność, red. S.T. Nakajima, red. polska A. Olejek, Wrocław, Edra Urban&Partner, 2021.

Czasopisma obowiązkowe w języku polskim

- „Endokrynologia Polska”
- „Ginekologia i Perinatologia Praktyczna”
- „Ginekologia Polska”

Obowiązujące standardy

- ✓ Standardy postępowania i rekomendacje Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu i Embriologii (<http://www.ptmrie.org.pl>)
- ✓ Standardy postępowania i rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników (<http://www.ptgin.pl>), w tym rekomendacje dotyczące postępowania u kobiet z endometriozą (2024) , antykoncepcji (2025), antykoncepcji awaryjnej (2024) oraz histeroskopii w ginekologii (2019).
- ✓ Standardy postępowania i rekomendacje Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego (<http://www.ptendo.org.pl>).
- ✓ Milewicz A., Kudła M., Spaczyński R. Z., Dębski R., Męczekalski B., Wielgoś M., Ruchała M., Małecka-Tendera E., Kos-Kudła B., Jędrzejuk D., Zachurzok A., The polycystic ovary syndrome: a position statement from the Polish Society of Endocrinology, the Polish Society of Gynaecologists and Obstetricians, and the Polish Society of Gynaecological Endocrinology, „Endokrynologia Polska” 2018; 69(4): 328-344.
- ✓ Standardy postępowania i rekomendacje European Society of Human Reproduction and Embryology (ESHRE; <http://www.eshre.eu>; wersje przetłumaczone na język polski dostępne na www.ptmrie.org.pl): wady wrodzone żeńskiego układu rozrodczego – 2016; zespół Turnera – 2017; endometrioza: rozpoznawanie, leczenie chirurgiczne i klasyfikacja 2017-2022; stymulacja jajczkowania w programach IVF/ICSI – 2019; punkcja jajników – 2019; diagnostyka preimplantacyjna – 2020; zachowanie żeńskiej płodności – 2020; wskaźniki KPI w laboratorium i klinice IVF – 2017 i 2021; PCOS – 2023; niepłodność idiopatyczna – 2023; nawracające utraty ciąży – 2023; nawracające niepowodzenia implantacji (RIF) – 2023; procedury dodatkowe (add-ons) – 2023; transfer zarodka – 2023; opieka nad chorymi z zespołem Turnera – 2024; przedwczesna niewydolność jajników – 2024;

Podręczniki zalecane polskie i obcojęzyczne (opcjonalnie)

- Endokrynologia ogólna i kliniczna Greenspana, red. D. G. Gardner, D. M. Shoback, red. wyd. pol. A. Lewiński, Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2011, t. 1-2, lub: wydanie oryginalne: wyd. 10, New York, McGraw Hill Education, 2018
- Endokrynologia, cz. 1 oraz cz. 2 , red. W. Zgliczyński, wyd. 2, Warszawa, Medical Tribune Polska, 2020 (Wielka Interna)
- Yen & Jaffe's Reproductive Endocrinology, ed. J. F. Strauss, R. Barbieri, A. Dokras, CJ Williams & Z Williams 9th ed., Elsevier Saunders, 2023.
- Textbook of Assisted Reproductive Techniques, ed. D. K. Gardner, A. Weissman, C. M. Howles, Z. Shoham, 6th ed., CRC Press, 2023.
- Endometrioza, S. Chopra, red. polska M. Zimmer, Wrocław, Edra Urban&Partner, 2021.

Czasopisma zalecane polskie i obcojęzyczne (opcjonalnie)

- „Human Reproduction Update”
- „Human Reproduction”
- „Human Reproduction Open”
- „Fertility and Sterility”
- „Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism”
- „Gynecological Endocrinology”
- „Reproductive BioMedicine Online”

Edukacyjne strony internetowe (opcjonalnie)

- European Society of Human Reproduction and Embryology (ESHRE),
- International Society of Gynaecological Endocrinology (ISGE),
- American Society of Human Reproduction (ASRM),
- Endocrine Society (Endocrine Society),
- European Society of Endocrinology (ESE),

 European Society for Gynaecological Endoscopy (ESGE).

Inne źródła wiedzy

- Kursy, szkolenia oraz konferencje PTMRiE, PTGiP, PTE, ESHRE, ISGE, ESGE oraz ASRM.